

Videki levél.

A barlafalusi cyclonról.

Nagybánya, 1890. augusztus 22-én.

Az egyenlítő mellékén s néha a homokpusztákon ropant pusztításokat véghez vivő valódi cyclonok (forgó szelek) nálunk Magyarországon emberemlékezet óta nem fordultak elő. Annál meglepőbb volt tehát az a cyclon, mely folyó évi június hó 6-án délután 5 óra tájban a néhai gróf Károlyi Alajos-féle hitbizományi uradalom szatmármegyei erdeiben oly borzasztó s elrémitően nagyszerű látványosságot nyújtó széldöntéseket vitt véghez, hogy arról csak a helyszínén alkothatunk magunknak kellő fogalmat.

A ledöntött fák fekvéséből következtetve, e forgó szél nyugatról indult el a szinfalusi határból s az új hutai erdőn át keletnek tartva, utjában fiatalost és idősb erdőt egyaránt meglátogatott egészen a Tresingel nevű patakig, hol megfordult és nyugatnak tartva a pappikói vágásig haladt, innen pedig a Gyálu-Butyinig északnak s ettől pedig északkeletnek tartott folytonosan egyenes vonalban haladva Erdőszádáig.

Nyugat-Indiában Hurricának vagy Tornadónak, Chinában Teifunnak nevezik, nálunk pedig a pór nép szerint Sárkány volna a neve e légáram-szörnynek, mely karmaival 25—30 *cm* átmérőjű és 30—40 *m* hosszú, egészes szép tölgyeket és bükkfákat is kitépelt a földből s mint könnyű pelyheket esapott a hegyoldalba úgy, hogy a föld is rengett bele. Pusztítása bő fogalmat nyújthatott arról a csodaszerű és előttünk mesés erőről, melylyel egy ilyen cyclon a tengert medréből kilökni, a kikötőkben hajókat elsüllyeszteni s falakat és házakat halomra dönteni képes.

Uj-Hután állítólag 100—120 *m.* szélességű volt az utja, a barlafalusi erdőben pedig egyes helyeken egy kilométernél is szélesebb útjának hossza mintegy nyolcz kilométerre tehető. Barlafaluban mintegy 190 k. holdnyi terület esett a széldöntés áldozatául; a ledöntött fa mennyisége azonban megállapítható még nem volt. Uj-Hután mintegy 700 drb tölgy- és 500—600 drb bükkfát tett tönkre. Azontul az egymásra hányt törzsek halmazából egyelőre még hozzávetőlegesen sem lehet megállapítani a vihar áldozatait. A szél irányát azonban mindenütt pontosan megmutatják a romok s bizarr tanúságot tesznek le nem írható erejéről és sebességéről is.

A fák legnagyobb részét tövestül ragadta ki a szél, a melyikkel nem birt, előbb meghasította és úgy gyürte le, vagy egész hosszában ketté hasította és felét elszakítva, messzire dobta el a másiktól. A melyik gyökerében egy ideig kibirta, azt törzsben törte ketté, egyeseknek pedig koronáját tépte le, hogy ágaiktól megfosztottan gyászmaradványként maradjanak hirmondónak hátra.

Egészen jól kivehető rajtuk, hogy a cyclon peripheriájába eső fák mily torturán mentek keresztül. Egyesek törzsei gúzszerűen megcsavarva fekszenek a földön, mások egymásba kapaszkodva bucsuztak el az élettől, vagy épségben maradt társaikra támaszkodva tartják fenn magukat. De nem kimélte meg a vihar a peripheriáján kívül esőket sem teljesen. Vannak fák, melyeknek öltözete tiszta foszlányokra van tépve, mások pedig más-más sebeikkel bizonyítják a vihar vadságát.

Erdőszádán, mint mondják, az uraságnak két tengeri góréját is teljesen tönkre tette, egy ház fedelét leemelte s elhajította messzire.

Valahányszor megjelenek a természet templomában, mindig emelkedett hangulat ragad el; változatos szépségei

mindenkor csodálattal töltik el keblemet. Most azonban borzalom vett erőt rajtam s a mozdulatlanul fekvő áldozatok látásánál csodálat helyett iszonyat fogott el. A barlafalusi erdőben egy erdőkerülői kalibát mutattak, melyben a vész elkalmával két férfi és egy nő vonult meg. Az egyik férfi (kerülő) látva, miként dőlnek feléjük a fák, menekülni akart a kalibából, de alig tett néhány lépést, a szél felkapta és egy messzebb levő fatörzshöz csapta, úgy, hogy a boldogtalan csak a vész elmultával a fatörzs alatt feküdve ocsudott fel borzalmas rettegéséből, mi eszméletlen állapotba ejtette, másik pedig a nővel együtt, a tetejétől megfosztott kalibában teljesen megadta magát a sorsnak. Egy villa alakú törzsű fa, oly szerencsésen esett le mellettük, hogy ők a törzs két ága közé jutva, habár fejkön és oldalt több helyen megsérültek, életben maradtak.

E férfi, mint hallottam, az isteni gondviselés iránti hálából e rendkívüli eset emlékére keresztet emeltetett a faluban.

Az emberek már felgyógyultak sebeikből, de a vihar nyomai, bár az egész alig néhány perczig tartott, sokáig észlelhetők lesznek a megrongált erdőkben.

Kovács Elek.

A fapiacsról.

Budapest, 1891. augusztus hó 31.

(B.) A kereslet elég jó, az árak kielégítőek, a készletek pedig nem nagyok s így a faüzlet mai állása inkább a jóhoz közeledik; nevezetesen a komáromi piacon ez időszakban már régen nem volt oly élénk üzleti forgalom, mint most tapasztalható, midőn az alsóbb vidékek fakereskedői az ottani jobb aratási eredmény által is biztatva, számosan